EMŐDI ANDRÁS*

...GRÓFF KEVENHILLER FEÖKAMARÁS ÚR KOMORNYIKJÁNAK,
HOGY AZ PERSONALIS AUDIENTIÁNAK MEG NYERÉSÉBEN VALÓ
COOPERATIÓJÁT AJÁNLOTTA, HOGY ANNÁL JOBBAN
SERÉNKEDGYEN BENNE ADTAM TITULO DISCRETIONIS
EGY KEMÉNY TALLÉRT...

NAGYVÁRAD 18. SZÁZADI SZABADSÁGKÜZDELMEINEK KÖLTSÉGEI

Kulcsszavak: *Nagyvárad, szabad királyi város, 18. század, Bécs, discretiók*

Több mint egy évszázadon át, a reformkor végéig tartott Nagyvárad városának hasztalan viaskodása földesuraival, a nagyváradi püspökkel és káptalanával, illetve eredménytelen instanciázása az országos törvényhozó testületeknél a remélt eredmény, a szabad királyi városi státus elérése érdekében. A városvezetés mindvégig tetemes összegeket áldozott a szabadságjogok levéltári forrásainak felkutatása érdekében indított akciók költségeire, és az országos hivatalok mellett működő ágenseinek javadalmazására, alkalmi (vélt vagy valós) segítőinek időnkénti felkeresésére, azoknak a kor bevett szokása szerinti discretiókkal való ellátására, nem utolsósorban a schönbrunni palota körüludvarlására, előszobáinak többnyire eredménytelen felkeresésére. Nagyvárad fennmaradt levéltárában mintegy másfél tucatnyi 18. századi forrást azonosíthattunk, melyek egy-egy kiküldetés költségeinek elszámolását tartalmazzák, elsőrangú forrásként rögzítve a korabeli utazások körülményeit és kiadásait, a Bécsben, Pesten, Pozsonyban, vagy éppen Kolozsmonostoron a városi deputátusok által többnyire eredménytelenül eltöltött napok anyagi vonzatait, nem utolsósorban az ajándékok, discretiók mibenlétét.

A szomszédos Szatmárnémeti 1712-ben visszanyert egykori privilégiumait a rendi országgyűlés 1714/1715-ben erősítette meg, a szabad királyi város státusért folytatott küzdelem árát, bécsi és pozsonyi eseményeinek részleteit a városi deputátusok és a főbíró, a városi tanács közötti levelezésből ismerhettük meg. A hivatalok útvesztőjéből a legfőbb kitörési pont a korrupció eszközeinek ügyes használata lehetett. A jelenséget Szatmárnémeti kapcsán Pál Judit ismertette részleteiben is, tanulmányában azonban – jóval szélesebb kitekintésben, az újabb kutatások eredményeire is hivatkozván – leszögezi, hogy ... *A kora-újkori közigazgatás és a korrupció kapcsolata rég ismert jelenség. Az újabb kutatások már különben is túlléptek azon az állásponton, amely vagy elhallgatta vagy megbotránkozott a kora újkori közigazgatás korrump volta fölött ... Egyesek egyenesen úgy látják, hogy az informális hálókra, az ajándékozás rendszerére épült rá az újkori modern közigazgatás.*¹

* EMŐDI András (sz. 1970), művelődéstörténész, Nagyvárad.

1 PÁL Judit: *A szabadság ára. Szatmárnémeti harca a szabad királyi városi rangért a 18. század elején.* Urbs. Magyar várostörténeti évkönyv I(2006.) 203–226.

E megállapítás fényében és a szerencsésen fennmaradt lehető legegzezaktabb forráscsoport néhány kiemelt darabja alapján mutatnánk be a nagyváradi deputátusok költségeinek nagyságát, összetételét. A város szabadságküzdelseinek korlátait és borítékolható eredménytelenségét egy korábbi tanulmányunkban már tárgyaltuk, anyagi és jogi vonatkozásait egyaránt.² A keretek érzékeltetésére, az alább közölt források értelmezhetőségének kedvéért azonban álljon itt egy adatsor: a szabad királyi város státusz eléréseért Szatmárnémeti 1715-ben több mint 40 000 forintot, Győr 1743-ban összességében 23 000 forintot, Komárom 1745-ben 67 000 forintot, 1748-ban Újvidék 80 000 forintot, 1749-ben Zombor 150 000 forintot fizetett a kamarának a földesúri joghatóság kiváltásáért, a felmerülő költségekért és kártérítések fejében.³ Nagyvárad esetében az 1746. évi bécsi kiküldötteket a város 30 000 forint felajánlásával bízta meg, 1748-ban az ellenlábas káptalan (Nagyvárad-Újváros földesura) 25 000 forintot ajánlott a kincstárnak addigi jogainak megerősítésére, a város törekvéseinek pillanatnyi megakasztására.⁴ Az 1740-es évek kezdetére, a szabadságküzdelmek legintenzívebb korszakának hajnalán Újváros összes éves bevétele közelítette a 7800 forintot, kiadásai csaknem 6500 forintra rúgtak, így szabadon felhasználható készpénze (tartaléka) alig több mint ezer forint volt. A század folyamán kisebb-nagyobb hitelekkel vett fel, kölcsönei folyamatosan dagadtak, 1772-ben 40 000, 1794-ben már 80 000 forintos adóssága volt.⁵ A szabadságküzdelmek motorja mindvégig Újváros volt, Olaszi önkormányzata anyagi tekintetben lényegesen szegényebb volt.⁶ E háttér ismeretében erejét meghaladó erőfeszítésként értékelhetjük Nagyvárad instanciázását, az ágensek tartására, a kiküldöttek sokszor több hónapos útjaira és az ajándékozásokra fordított összegek előteremtését. Az alábbiakban a város levéltárában azonosított, tárgyunkra vonatkozó elszámolásokról adunk rövid áttekintést, négy iratot teljes terjedelemben közlünk.

- 1721 novembere és 1722. május 23-a között Lantos János városi jegyző és teljhatalmú megbízott Rácz István városi tanácsos társaságában Bécsben járt. E tárgyalások során a császárvárosban jött létre 1722. április 26-án az Újváros és a káptalan közötti egyezség, melyet az utókor *Accordaként* emleget, és amely 1848-ig érvényben maradt, meghatározván a függőségi viszony mibenlétét és részleteit. Az utazás és a Bécsben tartózkodás összköltsége 1931 forint volt,⁷ melyből 755 forintot az utazásra, szállásokra és járulékos kiadásokra fordítottak (házbér, fogadók, révészek, postakocsizás és szekerezés, a kiküldöttek fél éves napidíja, gyertya, író-

2 EMŐDI András: *Nagyvárad város lakossága és archontológiája a 18. században (1713–1785). Adattár.* Nagyvárad, 2010. (Miscellanea Historica Varadinensia II). 14–31.

3 CSIZMADIA Andor: *A városi jog a XVIII. század derekán.* Városi Szemle XXVII/2(1941). 275–301.

4 GORUN, Gheorghe: *Aspecte ale luptei cetățenilor din Oradea pentru autonomie orașului (I.) Contribuții la o istorie a Oradei în secolul al XVIII-lea.* Crisia X(1980). 93–95.

5 EMŐDI: *i. m.* 24–26.

6 Az ellenlábasok – a püspökség és káptalana – nagyságrenddel nagyobb erőforrások felett rendelkeztek, a püspökség éves költségvetései például a század második évtizedétől kezdve öt számjegyűek voltak, az 1750-es években nem ritkán 80 000–90 000 forintot tettek ki a kiadási és bevételi oldalon egyaránt!

7 Nagyvárad Város Levéltárának töredéke a Nagyváradi Római Katolikus Egyházmegyei Levéltárban (a továbbiakban *Városi Lvt.* → *Egyházm. Lvt.*), jelzet nélkül (20. század eleji jelzete: 55. sz. irat). A továbbiakban a forint megnevezés alatt a rajnai (német) ezüstforintot értjük (60 krajcár váltópénzzel), nagyobb összegek említésekor a krajcárérték elhagyásával.

szer, papír stb.), továbbá 1158 forintra rúgott a hivatali kiadások, ajándékok és javadalmazások összege. Ez utóbbiak között az elszámolás nagyobb összegű tételei az ágens (nevén nem nevezi) 108 forintnyi fizetése, Ettl udvari referendárius kétízbeni, összesen 417 forintos fizetése, Illésházy Miklós kancellár 217 forintos illetménye voltak. 150 forintot fordítottak *pro taxa Regj Diplomatis* kifizetésére, Hunyadi referendáriusnak 87 forintot, Tarnóczi nevű iktatónak-lajstromozónak (*registrator*) és egy *expeditornak* 26 forintot, Vajn(e)ci nevű titkárnak és a káptalan megbízottjának, Talheimb Adam Alois ágensnek ugyancsak 26 forintot juttattak. A kisebb tételek között Ettl referendárius titkárának 12 forintos, néhány *cancellarista* mindösszesen 16 forintos, *janitorok* és *sigillatorok* összesen 7 forintos illetményeit említjük. Az Udvari Haditanács és a Magyar Udvari Kancellária hivatalnokainak juttatott összegek jogcímeit az elszámolás nem jelzi, egyedüli kivételként Tarnóczi 26 forintja mellett pontosít: *pro discretionis*. További kétízbeni ajándéknak szánt ebédeltetés kedvezményezettjét nem nevezi nevén az elszámolás. Egy korábban már közölt adat szerint a város már 1713-ban Illésházy kancellárt kérte fel ügyének támogatására, akkor egy paripával kedveskedtek neki.⁸ Az összes további utazások költségeihez képest az 1721/1722. évi bécsi kiadások nem voltak hiábavalók,⁹ hiszen az Accorda megkötése a város életében rendkívüli jelentőségű esemény volt, attól függetlenül, hogy az utókor különféle módon értékelte azt.¹⁰

- 1740. augusztus 6-a és október 7-e között Szalay József városi aljegyző számolt el 182 forinttal, melyet egy pozsonyi út alkalmával költött el a város képviseletében.¹¹ Az összeg fele saját diurnuma volt, a többinek nagy része utazási és szállásköltség. Az ott töltött idő célja az elszámolásból nem derül ki, de nyilvánvalóan a város fizetett ágensével való évi egyszeri kötelező személyes kapcsolattartás lehetett, aki a Pozsonyban székelő Helytartótanács mellett működő állandó bizottságok tagjaival és a Királyi Kamara tisztviselőivel állhatott kapcsolatban. A város ágensének neve nem szerepel az elszámolásban, az *Úr deákjainak* a kiküldött többször is kedveskedett, augusztus 20-án például *kávét töltetett* 24 krajcár értékben, 30-án *egy kis uzsonáért s borért* 43 krajcárt fizetett ki, végül hazaindulása előtt munkájukat 4 forinttal honorálta.

- 1744 februárjában Újváros korábbi főbírája Suszter Ferenc készített pénzügyi számadást egy 1743. november végén tótvárad Kornis Gábor városi főjegyző társaságában útnak induló küldöttség valamivel több mint két hónapos útjáról.¹² Ekkor Bécsben és Pozsonyban egyaránt megfordultak a deputátusok *in civitatis negotio*. Az utazás költsége 600 forint körüli volt, melyből a kiküldöttek napidíjai összesen 265 forintra, az utazási, szállás (és azoknak járulékos) költségei 70 forintra rúgtak. A város ügyében Bécsben eljáró Kuncz ágens ezúttal 6 *aranyat*, majd 6 *hollandus aranyat* kapott, összesen 50 forint értékben. Pozsonyban *Zsitkovszky uramnak* 30 *aranyat* (126 forint) és 16 forint értékben egy hordónyi bort ajándékoztak, ugyanott egy bizonyos Nogel úrnak *hat hollandust* (25 forint), továbbá Nefczér úrnak Váradról ho-

8 EMÖDI: i. m. 18.

9 Az 1.931 forint messze meghaladta a város akkori teljes éves költségvetését!

10 LAKOS Lajos: *Nagy-Várad múltja és jelenjéből*. Nagyvárad, 1904. 43–44, 143–148.

11 Nagyvárad Város Levéltára a Román Nemzeti Levéltár Bihar megyei fiókjában (Arhivele Naționale, Direcția Județeană Bihor, fondul Primăriei Orașului Oradea) 141 lsz. (a továbbiakban *Városi Lvt.*), 23. iratcsomó, fol. 53–54.

12 *Városi Lvt.*, 23. iratcsomó, fol. 59–60.

zott (és több ízben megvámolt) szalonnát. Január 14-én *Cancellarius Urunk eő Excellentiája* lakájának *ujesztendei ajándékban* 1 forintot juttattak. A Bécs–Pozsony közötti utat többször is megtették e kiküldetés idején. Ekkor Buda és Bécs között a *landkocsi* 15 forintba, Pozsony és Bécs között 3 forintba, Pest és Várads között 8 forintba került. Az apróbb járulékos költségek között említenénk a bécsi vámon (ahol alaposan, közel 4 forintba megvámolták a minden bizonnyal nagy mennyiségű szalonnát) a *muskatérosnak* adott 17 krajcárt, a *Le Lokájnak* fizetett 7 krajcárt *hogy Kuncz Uramat ebédre invitálta*, és *Posomban az, trogernek* adott 24 krajcárt *ki a szalonnákat Nefczér Uramhoz vitte*.

• 1744. december 17-én Suszter Ferenc volt főbíró Szalay József aljegyzővel együtt *küldette fel* a város Bécsbe és Pozsonyba, összesen 382 forintot költöttek el utazásra, szállásra *s az Ns. Városnak reánk bizott dolgainak elől mozdíttására*.¹³ Debrecenről Budáig *postai alkalmatossággal* utaztak (38 forint), Buda és Pozsony között *landkocsival* (12 forint). Kornis Gábor jegyző ekkor már Pozsonyban tartózkodott, ahol megérkezésük után rögvést a város *instantiájának boldogulására két misét* szolgáltattak egy forintért, majd azt követően Zsitkovszkynak és *secretarius Brunzvík Ur számára új esztendei ajándékban* egy-egy özet és egy-egy pár fácánt, később *két consiliarius Uraknak* két borjút ajándékoztak. E pozsonyi figyelmességek 27 forintba kerültek. Január 4-én Bécsbe utaztak, ott Kuncz Jakab ágensnek egy özet és egy pár fácánt, Koller referendáriusnak egy özet *s ednehány madarakat*, Zsitkovszky ottani deákjának egy aranyat ajándékoztak, s fizették a deák közel egy hónapos költségeit is, ki mindvégig segítségükre volt. Január 9-én *Cancellarius Urunk eő Excellentiája Lokájának discretióban* 51 krajcárt adtak. Bécsben a szállás fűtéssel együtt napi 39 krajcárba került, a 25 ott töltött nap összesen 16 forintba és 15 krajcárba. Pozsonyban 17 napi fűtött szállásért 6 forintot és 6 krajcárt pengettek le. Hazafelé menet *Posonbul a Dunán való által költözés* került 49½, a *Budáru* (Pestre) *való által költözés* 21 krajcárba. A kiküldöttek napidíjai mindösszesen 186 forintot tettek ki, tehát a teljes költség közel felét.

• 1745. szeptember 18-án Wajchel (Vajchel) Joachim újbárosi főbíró készített számadást a Kornis Gábor főjegyző társaságában Bécsben eltöltött hetek költségeiről.¹⁴ A július 1-jén kezdődő kiküldetés során a főjegyzőnek egy és fél, a főbírónak egyforintnyi volt a napidíja, hazatértükig mindösszesen 172 forint. *Ágens Kuncz Jakab Uramnak az idén semmi sem adódván* adtak 6 aranyat (24 forint), a *processusára* további 50 forintot. A város ügyeit Pozsonyban továbbra is intéző Zsitkovszky ügyvéd deákjára (kit egy hónapra a városi kiküldöttek segítésére Bécsbe küldött) és Frenzl (Zsitkovszky pozsonyi társa?) úr időnkénti költségeire több mint 40 forintot fordítottak a váradiak, egy bizonyos Szemerének *discretióban* 8 forintot adtak és fizették a pozsonyi visszautazási költségeit is. A legnagyobb kiadás azonban az a *24 császárarany* (100 forint) volt, melyet *secretarius Brunzvík Uramnak* adtak meg egy korábbi ígéret fejében. Augusztus 7-e körül ügyükben másfél napra Zsitkovszky is Bécsbe utazott, ottani költségeit a váradi küldöttség állta, azon kívül *confectre s egy öveg monte polczaner borra* majd két forintot, a *Le kocsinak* és *Le Lokájnak* három forintot adtak e rövid szolgálatukra. Egy hét múlva Frenzl urat is hasonlóképpen kényeztették. Hazafele menet a *Tiszán a révérszeknek borra való*t adtak 34 krajcárt, s nem várt kiadásként Wajchel főbíró feljegyezte, hogy a *Magam be-*

13 Uo. fol. 73–74.

14 Uo. 23. iratcsomó, fol. 76–77.

tegségemre költöttem a paticába s Doctorra (feltehetően Bécsben) 20 forintot. Az utazás teljes költségigénye 500 forint körüli volt.

- Az 1746. évi elszámolások utalnak egy bécsi 1745/1746. évi téli kiküldetésre, amikor is *deputatus* Suszter Ferenc egy kisebb hordó aszúbor árával (60 arany!) maradt adós Kuncz ágensnek. A kiküldetés további részletei ismeretlenek előttünk.

- 1746–1750 között állandó folyamattá vált a bécsi instanciázás, a fennmaradt négy elszámolás adatai szerint 1746 májusa és 1750 szeptembere között kisebb megszakításoktól eltekintve Bécsben és Pozsonyban tartózkodott a város főjegyzője – Kornis Gábor – és a megbízott *deputatus*(ok) valamelyike, többnyire Wajchel Joachim. Nem véletlen, hogy ekkor vált ennyire intenzívvé a követjárás, hiszen – amint fennebb jeleztük – az uralkodói akarat 1743–1749 között emelt szabad királyi városi rangra négy magyarországi települést. A *deputációkat* vezető tótváradai Kornis Gábor 1741–1753 között volt Ujváros főjegyzője, a korábbi követjárásokkor említett Suszter Ferenc 1738-ban és 1741-ben főbíró volt. Wajchel Joachim szenátor *tisztséget* viselt 1739–1758 között, 1746-, 1747- és 1749-ben főbíró, 1755–1756-ban a főbíró helyettese volt, majd 1757-ben ismét főbíró a német polgárság jelöltjeként. Suszter és Wajchel egyaránt a német ajkú, jómódú kézműves-kereskedő réteg képviselői voltak.¹⁵ Érdekes itt szót ejteni arról is, hogy a város (bár vonakodva és nézeteltérések közepette) Wajchelnek 100 forintot fizetett a hosszú bécsi tartózkodása idején keletkezett káráért, hiszen mesterségének gyakorlását felfüggesztette. Mint írja ... *Bécsbe való expedíálásomnak, és ottan sok ideigh való Lakásomnak miatta ithon a mesterségemben vallott káromatt meg fogja bonificálni, holott az idő alatt kétt, vagy 300 Forintokigh is kárt vallottam, illő pretensio szerint általam ki tétetnek csak 100 forintok.*¹⁶ Terjedelmi okokból nem mutathatjuk be azt az 1750-es évek elején készült jegyzőkönyvet,¹⁷ melyben egy városi *censuralis szék* tagjai Wajchel 1746. és 1748. évi útjainak számadásait *positiorul positiora menvén* szedték ízekre. Összesen 1127 forint kiadásról, melyet többnyire *discretio színe alatt* vagy *discretio végett* megjegyzéssel vett fel a kiadások közé *hitet mondani* tartozott, azaz esküvel kellett megerősítenie e kiadások hitelességét. További 333 forintnyi kiadást nem láttak indokoltnak. Az események hátterében a városvezetésen belüli hatalmi harcok is állhattak.

- Az 1746. május 14-e és szeptember 18-a közötti kiküldetés számadását egészen közöljük (1. melléklet),¹⁸ az 1231 forintnyi teljes költségből akkor mintegy 500 forintot különböző ajándékokra (a készpénz mellett dohányra, borra, vadállatokra, halra, egy 12 darabból álló posztóval bevont székgarbitúrára) és apróbb *discretiókra* fordítottak.

- Ugyancsak mellékeljük teljes terjedelmében az 1747. május 3-a és október 23-a közötti utazás elszámolását (2. melléklet).¹⁹ Az 1100 forintból közel 300 forintot számoltak el *discretio* címen – a segítő hivatalnokok tényleges költségein felül – ezúttal mindenkit készpénzben fizettek ki a kötelező ebédmeghívások mellett.

- A fennmaradt iratok fényében az 1748. év volt a legintenzívebb a bécsi ügyintézés és a költsékezések tekintetében. Három önálló kiküldetés számadása maradt fenn. Wajchel

15 EMÖDI: i.m. 25., 126., 165., 357–364.

16 *Városi Lvt.* → *Egyházm. Lvt.*, jelzet nélkül (20. század eleji jelzete: 117. sz. irat)

17 Uo. jelzet nélkül (20. század eleji jelzete: 106. sz. irat)

18 Uo. jelzet nélkül (20. század eleji jelzete: 105. sz. irat)

19 *Városi Lvt.*, 23. iratcsomó, fol. 80–84.

Joachim és Kornis Gábor január 20-tól június 2-ig, majd július 18-tól október 12-ig tartózkodtak Bécsben (és az úton),²⁰ mindösszesen 2256 forintot költöttek el. *Discretiő végett három egész szalonnát* vásároltak Debrecenben, majd Pozsonyban szárnyasokat (7 *fajtyukot*, 6 pár *fajtot*, 4 pár *császármadarat*, 3 pár *foglyot*) mintegy 30 forint értékben, a bécsi Koller ágens és gróf Baranyi számára. Ugyancsak Debrecenből két *szeléndek kutyát* vittek ajándékba Bécsbe *gróff Vélcsék eő nagyságához*. *Consiliarius Fabiankovics Uramnak szükséges discretiőul* 12 körmőci aranyat (50 forint), *Jeszenák Uram számára 4 pár foglyot, 6 pár fenyőmadarat és 1 pár fajtot*, *Secretarius Zsidó Uramnak* 25 forintot, *Zsitkovszky Uramnak* 20 aranyat (84 forint), *az Magyar Cancellarián lévő Secretarius Urnak* 12 körmőci aranyat (50 forint), *Consiliarius Attelffi eő Nagyságának* 24 körmőci aranyat (100 forint), *Nagy István referendáriusnak* 100 *császár aranyat* (417 forint) juttattak discretiőképpen, mindösszesen tehát legalább 750 forint jutott a kedvezményezettek erszényébe. A számadás megemlékezik Koller ágens részére a pesti vásáron vett lóról és további 135 forint értékben vásárolt háromhordónyi tokaji borról is, ez utóbbiak jórészt szintén Koller ágens pincéjébe jutottak. A napidíjakon, tetemes utazási és szállásköltségeken kívül *téntára, pennákra, papirosra, spanyoll viaszra* költött kisebb összegek mellett meglehetősen sokat fordítottak az állandóan igénybe vett postai szolgáltatásokra. A körülvarolt segítőknek folyamatosan kedveskedtek ezzel-azzal, idézünk néhány számadási tételt:

Agens Kunsz Uram eő kigyelme mint hogy reggell tájban jött hozzánk tisztességes beneventatiónak utanna, hogy annyivalis inkább fáradozna dolgunkban, ugyan eő kegyelme számára készéttettem kávét...

Ugyan emlétett Koller Agens Uram számára vettem ött nagy kenyerezt és ennyihány kalácsott is...

Az sokszor emlétett Zsitkovszky Ur számára más országi finom kétt üvegh meg vett borért adtam...

Kornis Notarius Urammal az Ur Agens Koller Secretariussa imide amoda fáradozván az Város dolgában, ittanak megh az Bóttban egy ittze Tyrolis bort...

Kuncz és Koller Agens Uraiméknak hozzánk való meg alázásokkor, és estvefelé jövedelekkor egy vacsorájokért, hasonlóképpen Italokért fizettem...

• 1748. május 11-én a Wajchel-féle kiküldetés két hónapos szünetelésének idejére Várad újabb deputátust indított Bécsbe. A számadásból nem derül ki a személye, talán Telegdi György aljegyző vagy Manczini János tanácsos lehetett.²¹ Kiküldetése során ő is Kornis főjegyző társaságában és utasításai szerint járt el. Összesen 1069 forintot költöttek el, melyből *Groff Cancellarius Ur eő Excellentiájának égereite szerint az Nemes Városnak, megh adtam száz öttven Körmöczy aranyat* (630 forint). A kancellár titkárának 50 forintot és 25 forint értékben két akó bort ajándékoztak, Kuncz ágensnek 42 forintnyi korábbi tartozást. A kiküldött augusztus 5-én tért vissza Váradra, számadását folytatta az 1749. december 11-e és 1750 szeptember vége közötti bécsi ügyintézés költségeinek, további 1321 forintnak az elszámolásával. A kilenc hónapig tartó újabb kiküldetés során Nagy István referendáriusnak *discretiőban* 210 forintot, az ügyükben eljáró két ágensnek (Koller és Kuncz) 76 forintot, Herlein *secretariusnak* 50 forintot juttattak, többnyire körmőci aranyakban. A számlálhatatlan kávé-, ebéd- és vacsorameghívások mellett a tárgyi jellegű figyelmességek között említenénk a vadmadarakat, fá-

20 *Városi Lvt.* → *Egyházm. Lvt.*, jelzet nélkül (20. század eleji jelzete: 117. sz. irat)

21 *Uo.* jelzet nélkül (20. század eleji jelzete: 108. sz. irat)

cánokat, császármadarakat, selyemkeszkenőket, hat bőrös karosszéket, két alkalommal 12-12 citromot, négy ezüst gyertyatartót, több ízbeni *csukoládét*, mindezt többnyire a két ágens kényeztetésére. A kancellárnak ezúttal *egy áttalagh aszszú szőlő bort* ajándékoztak 54 forint értékben. Nem hagyhatjuk közöletlenül a február 9-i esetet, amikor is vacsorát követően *Agens Uram Komediara ell menvén engemet reqvirált hogy megh fizessem, s fizettem in Alogia eö Kegyelméért...* Ugyancsak gyakori, jellemző eset ismétlődött május 31-én, amikor *Agens, s Kornis Uraimék számára fogadtam egy Hintót az Urak udvarlására...* A kiküldetés során többször jelentkeztek audienciára, április közepén *Mlgs. Abkovics Ur Eö Excellentiájához* saját udvarába, április 19-én és szeptember 20-án *Sempromba... Eö Fölségéhez*. Hivatali ügyintézéseik során Batta, Horváth és Pongrácz kancelláriai *secretarius*okkal, több ízben is egy bizonyos Bernáth István úrral egyezkedtek.

- Az 1751. és 1764. évi pozsonyi országgyűlésekre egyaránt delegáltak megfigyelőket Nagyvárad előjárói. 1751-ben Kornis Gábor jegyző egy városi tanácsossal utazott a diéta helyszínére, július 1-je és augusztus 12-e közötti kiküldetésük 500 forintba került, ezúttal több mint 300 volt az ajándékok ára. A számadást teljes terjedelmében közöljük (3. melléklet).²² 1764. június 21-én Páhi Mihály városi jegyző és Balaskó (Balás) Ferenc szenátor utazott a diétára, szeptember 4-ig tartó kiküldetésük 373 forintot emésztett fel.²³ *Instantiánknak és dokumentumoknak iratattásáért, melyek 18 arkusból álók valának 9 forintot fizettek ki.*

- Bécsi utakról legközelebb 1766-ból maradtak fenn számadások.²⁴ Március 18-a és április 23-a között Benyő András szenátor 291 forintot költött a császárvárosban és utazásra, az ágensnek 100 forintot, deákjainak pedig *az Instantiahoz adnectált documentumoknak ... le irásáér ... 6 forintot* adott. December 8-a és 1767. február 8-a között Mütter József bíróhelyettes és szenátor járt Bécsben, Návráczky Antal külső tanácsi tag társaságában. 417 forintot költöttek, melyből Fabsics István ágens *esztendeig való fizetése* 100 forint volt. *A Cancellaria Protocollistájának a Protocollum felhányásáért* 4 forintot fizettek. Több *instanciát* is beadtak a kancelláriára.

- 1767. augusztus 10-e és november 10-e, majd 1769. június 30-a és augusztus 6-a között járt ismét Bécsben váradi küldöttség,²⁵ első alkalommal Návráczky Antal összesen 428 forintot költött, az ágensnek ismét 100 forint éves illetményt, továbbá *egy Uri Embernek, a ki Pro Memoria nevű Irásokat németre fordította és ... a N. Város mellett tett és téendő szolgálatyáért ... 4 aranyakat* juttatott. Az 1769. évben Thólt György városi jegyzőt delegálták Bécsbe, ki a 236 forintos teljes költségéből 148 forintot fizetett ki *Pruszkay és Nyagai ágens uraknak a város rendelésiből.*

- Pesten a Királyi Táblánál 1763 májusában járt deputáció,²⁶ akkor *egy bizonyos Uri embernek adatott discretioban* 50 forint, és az ágens szokásos évi jutalmát is átadták. A kiküldetés összköltsége 240 forint volt.

22 Uo. jelzet nélkül (20. század eleji jelzete: 126. sz. irat).

23 *Városi Lvt.*, 23. iratcsomó, fol. 131–136.

24 Uo. fol. 157–158., 171–172.

25 Uo. fol. 181–182., 214–215.

26 Uo. fol. 121.

• 1768. május 9-én a város dolgának elő mozditása végett Mütter József és Benyő András Pozsonyba utaztak, 21 nap alatt 102 forintot költöttek.²⁷ Egy instanciát írtak még Pozsonyban, majd *Stompára ki mentünk Pálffy Eő Excellentíájához.*

• További tételes elszámolások nem maradtak fenn bécsi vagy pozsonyi kiküldetésekről, ám egy 1769–1779 közötti kiadásokat lajstromozó irat további legalább 2500 forintnyi összeget császárvárosi instanciázások költségeiként tüntetett fel.²⁸

Újváros 1712 óta rendületlenül gyűjtötte egykori privilégiumleveleinek hiteles másolatait és minden egyéb iratot (határjárások, tanúvallomások, a várost illető peres ügyek stb.) melyet célszerűnek vélt felhasználni folyamodványai mellékleteként. 1717-ben még csak egy 19 darabból álló szerény *litterale instrumentummal* indított küldöttséget Bécsbe, 1773-ra ez a szám már 95 mellékletre szaporodott. Egy korábbi, 1753. évi folyamodvány már hiánytalanul tartalmazta a város középkori és fejedelemség kori legismertebb privilégiumleveleit.²⁹ Begyűjtésüknek kronológiája azonban ismeretlen számunkra, ezúttal mindössze csak a jászói, szepeskáptalani, leleszi, kolozsmonostori, gyulafehérvári archívumok felkeresésére indított utak anyagi vonatkozásait sikerült rögzítenünk, mind az öt fennmaradt számadás az 1760-as évekből való:

• 1764. március 2–20. között Ján Péter és Molnár János városi tanácsosok... *Privilegiált Nagy Várad Városa rendeléséből meg indulván ... a Jászai és Szepesi Cápoltanban...* 18 napos kiküldetésük idején mindössze 57 forintot költöttek.³⁰ A jászói és szepeskáptalani *Archivium kultsáért* egyaránt egy-egy forintot fizettek.

• Az 1767. november 30-án kezdődő 11 napos és 1768. március elsején induló 17 napos, mintegy 100 és 80 forintos költségvetésű kiküldetéseiről Orosz Éliás szenátor készített beszámolót.³¹ Első útján Leleszen járt, ahol *Notarius Uramnak Discretiot adott egy dufla aranyat... iro diaknak 1 forintot, a levélért pedig fizetett 12 aranyat Hollandust* (összesen tehát 60 forintot). Következő évi útján Jászón *Clavis pénzt Notarius Urnak 2 forintot*, majd Leleszen *az leveleknek expeditioért és Clavis penzt és Discretioval együtt 15 forintot és 45 krajcárt* adott.

• 1768. május 9–21. között Pataki János városi vizenótárius és Ján Mátyás szenátor *el indulván... Nemes Erdély Országba Vitézlő Kornis Gábor Uramhoz és a Fejérvári T. N. Káptalanba, úgy a Kolos Monostoriba is, a N. Várost illető levelek keresésire...* kéthetes kiküldetésük során mindössze 33 forintot költöttek.³² Fehérváron *Requisitor Vitézlő Jesenczki József Urnak, a N. Tanács rendeléséből fáracságáért 3 forintot és 24 krajcárt*, Monostoron *Requisitor Urak Deákjának Solymosi János Uramnak fáracságáért a Protocollum körül 51 krajcárt* adtak. A Váradot említő fehérvári és kolozsmonostori *archívumbeli levelek elenchusait és extractussát* hazaérkezésük után bemutatták a tanácsnak, Monostor kapcsán jelezték, hogy *az hol mindazáltal még 2700 levelek vagynak, mellyek nem registráltattak, de minéműek, még nem tudatik.* A Borbándon lakó volt városi jegyző *Vitézlő Kornis Gábor Uramtul hoztunk el 48 darab levelet, mellyek rész szerént*

27 Uo. fol. 193–194.

28 Uo. fol. 248–249.

29 LAKOS: i.m. 65–93.; EMŐDI: i.m. 18–21.

30 *Városi Lvt.*, 23. iratsomó, fol. 123–124.

31 Uo. fol. 187–188.

32 Uo. fol. 196–197.

instántiák fragmentumai, mind a N. Váradí Káptalané mind a városé, rész szerént különösöket illetők, rész szerént Processualis extractus, melyeket a N. Tanácsnak resignálunk.

• A gróf Teleki László erdélyi guberniumi tanácsoshoz indított 1769. évi kiküldetés szám- adását 4. mellékletünkben közöljük.³³

Bemutatott forrásaink tanúsága szerint Nagyvárad-Újváros 1721–1779 között legalább 14 000 forintot (a valóságban hihetőleg jóval többet) áldozott kiváltságainak szélesítése érdekében folytatott küzdelmeire. A források töredékesek, hiszen például az 1722–1740 közötti időszakból egyetlen, vizsgált tárgyunkra vonatkozó iratot sem sikerült azonosítanunk. Ugyan- csak hiányoznak, illetve kutatatlanok a Mária Terézia halálától a reformkor végéig tartó hosz- szú időszak vonatkozó iratai is, és bár nyilvánvaló, hogy az országos politika alakulásának okán is lankadt a város ilyen irányú törekvése, ám például 1822. évi iratkörnyezetben is talál- koztunk a *Városunkat illető Levelek* keresésére irányuló felhívással.³⁴

1. MELLÉKLET (1746 – BÉCS)

Rationes Anni 1746.

Egregy, ac Generosi D. Joachimi Wajchell qua tunc temporis Judicis M. Varadiensis super perceptis 1231 fl. Rh. x.30 pariter et in via Viennensi ex mandato praefatae Civitatis suscepta ijsdem erogatis.

In Anno 1746. Die 14to Mensis Maj megh inditván engem az Nemes Város, Ordinar. Notar Kornis Gábor Urammal Bécsben maga dolgainak foltatására, adott költségre kezem- ben Rhen. fl.nos 400 Item bizonyos egy általagh aszszu szöllő bornak árát 60 Aranyakatt, kik- kel Agens Kuncz Uramnak, a téli Havakban fenn lévő Deputatus Suster Ferencz Uram ma- radt vala adós. Item Rajell János Uramtól, ugyan költségre küldöt az N.es Város 200 Aranya- kat, kik közt Körmetzi 105, Hollandiai 75, és Császár Arannya 20 vólt mely téssen Rhen. f.nos 831 x.feros 30 és így az 60 Aranyon kivöll, kiröll számott kell adnom téssen fl. Rhen. 1231 x.30.

Sequitur Erogatio Rhen.fl. 1231 x.30.

Rhenen.fl. x.

Primum. Tante omnia Bécsben érkezvén ult. Mensis Maj 2da subsequentis Mensis Juny az Hatvan Aranyakat valamint ithon kezemhez vettem, azon képpen Agens Kuncz Uramnak az egy általagh Aszszu szöllő borért le is tettem: Emlétett summáróll pedig következendő képpen számodolok.

1ma Die 14ta Mensis Maj meg indúlván Váradról, és 21ma ejusdem érkezvén Pestre, az alatt mint hogy az Lovakatt szénán Abrakon kellet tartani, azokra, és három Legényeknek tartá- sokra költ ell in summa ... 11. 50.

2da Item Utamban Debreczenbe Iffiú Zsitkovszky Uramnak, és Deákjainak kedveskedni vettem 50 csomó dohányt á fl.2 x.40 Hatt száraz potykát pediglen Agens Kuncz Uram szá-

³³ Uo. fol. 199–201.

³⁴ *Városi Lvt. → Egyházm. Lvt.*, jelzet nélkül (20. század eleji jelzete: 487. sz. irat)

mára Tokajban Rhen.fl.3 Nem külömben az Tokay révben fizettem Rhen.fl.1 x.8 mely is in toto téssen ... 6. 48.

3^a A 21ma Maj usque 24^{am} ejusdem pihentetvén az Lovakatt Pesten szénára, abrakra, Is-tálló bérre, és szőlőkre költt el ... 8. 6.

4. Die 24ta Maj déll után viszsza bocsátván az alkalmazatosságot Pestrül, az szőlőknak ele-séget vettem à x.56 és úti költséget is adván 1.fl. x.30 mivel hazafelé fűvön, abrak széna nélkül jöttek, mely is téssen ... 2. 26.

5. Die 25ta Maj igen foglyos lévén alkalmazatosságot fell felé kapni az Bécsi Vásár miatt, melyre a sok kereskedőktől praeoccupáltattak, s máskint is az abraknak drága volta miatt olcsón szekerest nem kaphatván Posonyig kettőnkett vitték à Rhen.fl.17 Budára bagasiánkat átt vivő Trógernek is, és Posonyban fizettem xr.45 mely exurgáll ... 17. 45.

6. Die 28va Maj Posonyban érkezvén, s kétt napokig ottan az Úrrall Zsitkovszky Urammal dolgainkat még véghezhattuk, az alatt az említett Zsitkovszky Uramnak, mint hogy az Ne-mes Város dolgaiban Bécsben egy hétig desudált fell menetelönk előtt költségétt bonificáltuk Aur. Crem. 12 mely téssen ... 50. 24.

7. Item Posonyban létünkben hogy holmi irásokatt Deákjai effectuálták az Nemes Város dolgaiban meg jutalmaztuk fárotságokatt ... 1. 30.

8. Die 30ma Maj Posonyból Bécs felé indúlván, hogy bagasiástull edgyütt fell mehettünk, az Lant-Kocsisnak adtam ... 4. "

9. Item Váradtúl fogva egész Bécsig ház bért fizettem in toto ... 5. 15.

10. Die 30ma Maj fell érkezvén Bécsben, s az Aranyos Szarvasnál kintelenétvén addig meg szállani, még más szállást oltsóbbatt kaphattam, az gazdának egy duplász házánál töb nem lévén üres háza, azért dietim fizettem fl.1 az ki kétt nap durálván téssen ... 2. "

11. Harmadnapra pedig más olcsó szállásunk találkozáván, az mely Lokaj azt kereste an-nak adtunk x.fer.14 és a Trógernek ki holminkatt oda vitte adtam x.feros 34 ... " 48.

12. Item Tokayban érkezvén a rúd szárnya ell tört kitt meg csináltatván az kovácsnak, és kerékjártónak fizettem ... " 51.

13. Item Pesten az Nemes Város számára 11000 sindely szegett vettem à x.45 ezerét ... 8. 15.

14. Die 13na Juny Frendel Uram Bécsben érkezvén maga Lovain az N.es Város dolgaiban, s Lovait kétt nap fentartván a végre hogy taláng megint azokon mehet viszsza, de hogy tovább kellett mulatnia viszsza küldötte Posonyban, kiknek kétt napi Intertentiójok, és menet s jövevél költségek tett Rf.3 x.25 Bécsben akkoron hatod napig mulatván Levogunnak dietim à fl.2 fizettem Rhen.fl.12 zabért hatod nap alatt az Mayakerhoffban fl.R.3 kétt Deák-ja maga Intertentiójáért az alatt fl.R.18 x.12 és 20^a Juny viszsza menetelére Posonyban az Lant-Kocsisnak adtam R.fl.5 a ki in summa téssen ... 41. 37.

15. Item azon hatod nap alatt az Úr Fréndel Uram mellett Levő Le-lokajnak Dietim per x.34 adtam ... 3. 24.

16. Die 26ta Juny az Úr Zsitkovszky Uram Invitationkra fell jöven Bécsben maga lovain s negyed napig mulatván, az alat egy hintót tartottam számára melyért dietim fizettem fl.2 Le lokajnak pedig x.34 maga Deákja, Kocsissa négy Lovai intertentiójáért itallal edgyütt in sum-ma fizettem Rhen.fl.15 x.6 mely öszve foglalva téssen ... 32. 28.

17. Item azon negyed Nap alatt ház bért fizettem Dietim à x.30 mely is terjezti magátt ... 2. "

18. Item még h Bácsben voltunk, holl Schönprunban az Personális Audientiának Solicitatiójára, holl Vice-Cameræ Praeses Hillebrand Urhoz eö Nagyságához, s holl Kabineti Secretarius Uramhoz eö Nagyságához mindöszve tészen három ízben fogadott hintón járván Agens Kuncz Urammall Notarius Uram, került az Kocsisok fizetése, és Léneán léveö vám adás in summa ... 12. 42.

19. Item Gróff Kevenhiller FeöKamarás Úr Komornyikjának, hogy az Personális Audientiának meg nyeresében való cooperatióját ajánlotta, hogy annál jobban serénkedgyen benne adtam Titulo Discretionis egy kemény Tallért ... 2. "

20. Item Kabinet Secretarius Uram eö Nagysága belső Lokaja, hogy az külső távól való szállásáról az Városban hirüll hozta eö Felségítöll cum Indorsatione ki jött Instantiáknak mivoltátt, sött az Indorsatiót is le parialván communicálta pro nostri Directione, ennekis adtam egy kemény Tallért fárótságáért ... 2. "

21. Item mint hogy az Ur Agens Kuncz Uram gyakort gyalogh is az közelebb lévő Urakhoz fáradozott velünk kétszer Ebédett adtunk eö kigyelmének, nyolczszor pedig holl déll után Collatióra invitálván, holl reggellenkint herbatéra, az kire mind öszve költt ell ... 11. 22.

22. Item Papirosra, Téntára, Spanyor viaszra költtettem universim Rhen.fl.1 x.58½ és hogy az többi közt kétt le irt Extractussát az Processusoknak a Compactor compingálta à x.feris 14 fizettem töllek x.28 mely kétt rendbéli positió tészen ... 2. 26½

23. Item eö Felségének egy egész árkusra concinnált Németh Instantiát hogy ötszzer lepurisálták azon Németh Iró-Deáknak, ki leirta adtam ... 1. 42.

24. Item Kuncz Uram Deákja kétszer, Fréndell Uram három Deákjai pedig háromszor hogy le irták az N.es Város Processusainak Extractussait, az kik egyszer egyszer tettek tizen hatt arkusokatt, adtam az kétt részre azon munkáért ... 6. 48.

25. Item az Urnak Zsitkovszky Uramnak csináltattam 12 posztós Székekett, esztergály munka lévén az Lábok, kik is az hajóra való ki vitelekkell kerültek ... 36. 24.

26. Item in Julio Méltóságos Cancellarius Nadasdi eö Excellenciaja Lokai borra valót kérévén, adtam nékik ... " 34.

27. Item Agens Kuncz Uramnak sok rendbéli fárótságáért adtam hatt Körmetzi Aranyatt, mellyek is exurgálnak ... 25. 12.

28. Item vettem, négy altalag aszszu szőlő borokatt, mellyeknek egygyikétt küldtettem Consiliarius Palásti, másikat Gróff Eszterházy, harmadikát Referendarius Nagy, negyedikét Secretarius Koller Uraknak eö Nagyságoknak, adtam pedig azon borokért ... 260. "

29. Die 14ta Aug. Notarius Uramnak az Urhoz Zsitkovszky Uramhoz szükség h képpen Posonyban kellett menni le jövet, s vissza menetkor fizettem az Lant-kocsisnak, és Posonyban létiben ház bérért ... 3. 30.

30. Item az mely Troger az fellyeb emlétett négy altalag borokat szükséges helyekre horta, mivel kettejét egy Urhoz elsőben meszszé küldettük töle de hogy nem acceptálta vissza is kölletet hoznia mind öszve fizettem néki ... 1. 55.

31. Die 15ta Aug. Az Ur Zsitkovszky Ur maga alkalmatosságán fell menván Bácsben akoron a midön Notarius Uram le jött vólt hozzája, s harmad napigh desudálván az N.es Város dolgaiban egy Deákja, Kocsissa, négy Lova azalatt szólgálló Le lokaj, Levogun, és maga Intertentiója úti költségell, és ház bérrell edgyüt került in toto ... 30. 1.

32. Item Referendarius Nagy, és Secretarius Koller Urak Konyhájára vad Allatokkal és halakkal kedveskedvén, és Bécsi Piaczon vévén adtam érettek ... 11. 2.

33. Item hogy az Aszszu Szőlő Borok mingyárt ell nem osztogatattak, hijok esvén Tirolis bort vettem töltegetésekre hat itzét à x.18 ... 1. 48.

34. Item Die 29na Aug. Némely Bécsi Urnak Tanácsokbúll Posonyban menvén Notarius Uram, hogy Palatinus Urunk eö Excellentiája Recommendatióját exoperálná, s az által a dolgot hogy meg fordéhattuk volna le jövet Posonyba az Lant-Kocsisnak fizetett ... 2. "

35. Ugyan az Nap Frendell Uram az Deákját hozzánk fell küldötte tudakozódni, hogy hanyadán légyen az dolog, s annak Bécsben egy ebédgye, az úton pedig Posonyig másik ebédgye került ... " 58.

36. Beérkezvén akkor Notarius Uram Posonyba Méltóságos Palatinus Urunkhoz, s hogy eö Excellentiája egy M. Consiliarius áttall disponáltathatott ad recommendand. n.rum Negotium Suae Matti, azon Urnak hat Körmetzi Aranyat, a Secretariussának pedig ki csaknem hasonló cooperator vólt benne, s irt is három rendbéli Leveleket, egygyet eö Felségének, mást Gróff Eszterházy Ferencz Urnak eö Nagyságának, harmadikát pedig Camerae Praeses eö Excellentiájának, annak is azért hat Körmetzi Aranyakatt adtam, mely tészén ... 50. 24.

37. Item egy nap, s egy éjell ott Posonyban lévén akkoron mulatása eö Kigyelmének ház bérért fizetett ... " 24.

38. Item az meg irt Recommendatoriákkall hirtelen kellettven Bécsben lenni, a mint hogy azokkal is érkezett eö kigyelme féll éjféltájban Postán, az Posta Posonytúll Bécsig került ... 10. "

39. Item az mely nap eö Felségének az Reccommendatoria kezében adatott, pro felici successu kétt Szent Misétt szölgáltattam ... 1. "

40. Item Bécsben száz egész nap lévén az második szállásunkon fizettünk tölle ház bért Dietim x.feros 30 a kiteszen ... 50. "

41. Die 28va Septembris Dél után meg indulván Bécsbúll Posony felé, és onnan Pestre, az Szekér bér Pestig került Trogerek fizetésévell edgyütt ... 20. 17.

42. Pesten pedig az Vendégfogadásnak még a télen Suster Ferencz Uram adós maradván azon kétt Lúnak egy hólnapig való tartásokért mellyeket az N.es Város Frendel Uramnak küldött vala, azon adósságot ki fizettem ... 22. 21.

43. Item Bécsstúll fogva Váradig ház bért fizettem ... 4. 12.

44. Item Posonyban az Felséges Consilium Calefactora hogy az Expeditiótt a szállásunkra hozza Discretiot adtam néki ... " 21.

45. Item az Nemes Város ött Lovaira, Kotsissára, Hajdujára, abrakra, szénára, patkolásra, kerék csinálásra, Pesten harmadnapig, s Pesttúll fogva az úton fizettem in toto ... 12. 28½.

46. Item Postai Költségh volt per Mensem Majum, Junium, Julium, Augustum, et Septembrem in toto ... 15. 12.

47. Item magam Diurnuma à 14^a Maÿ inclusive usque 18^{vam} Septembris pariter inclusive à fl.no Rhen.1 x.feris 15 Dietim computando /: Mely éránt is az Nemes Város Gratiájátt ez csekély summa acceptálásnak végett alazatosan ellvárván /: mivel mindenek ottan draga pénzen vétetnek. Mely Diurnum is öszve helyheztetett summaban terjeszti magátt ad ... 160. "

48. Item Anno 1747. Die 3ta Mensis Maÿ Bécsbe Kornis Gábor Notarius Uram eö kigyelmének, az Nemes Város parancsolatábóll küldött 400 fl.toknak bé tellyesítésire /: Mivel az Nemes Város Cassájában azon üdőben annyi nem vólt /: adtam sajátt pénzembóll 67 Forintokatt. Id est fl. ... 67. "

49. Ultimo. Az Notarius Kornis Uram eö kigyelme 128 napokbúll álló Diurnuma, Dietim fl.R.1 x.feros 45 Comput. exurgáll ... 224. "

Summa 1249[fl.Rh.] 31.[xr.]

Hoc itaque modo, restálland az Nemes Város18. 1.

2. MELLÉKLET (1747 – BÉCS)

Rationes D.ni Notarij Gabrielis Korniss 1747

Anno 1747 Die 3^a Mensis May Nemes Nagy Várad Várossa, maga mostani nyomoruságos dolgainak foltatására és orvoslására magamot egyedül Bécsben expediálván, pro itineribus aliis p.necessarijs expensis, partim itthon adot kezembe, partim pedig Bécsben ez aláb irt mod szerint percipiáltam.

Mely Perceptiok e képpen következnek

Rh.f. xr.

Biro Joachim Wajchel Uramtúl itthon percipiáltam ... 399. "

Circa Ultima Julj Bécsben az Urtul Martonossy Sigmond Uramtul leváltam ... 50. "

Ujolog meg szorulván az Úr Martonossy Sigmond Uram Bécsben megint adott ... 100. "

Item a Nemes Város postán küldött Levelében accludálva 24 Körmöczi Aranyokat, mellyek tesznek ... 100. 48.

Item Die 26 Mensis Septembris az Ns. Város Deputatusa Auer András Uram adot Kezemben ... 500. "

Summa Universalis Perceptionis const. 1149. 48.

Mely permittált és általam percipiált summa így erogáltatott:

Die 3^a Maj Léven az indulás innend hazúl, s 8^{dik} ejusdem érkezvén Pestre, és ezen hat napi utazást szénán abrakon keltetvén végben vinni, szénára azért, és abrakra /: ki akkor drága volt :/ nem külömben a Kocsisnak és hajdunak tartásokra, Lo patkoltatásra és a Derék Szegnek meg csináltatására, s Pesten másfél napi mulatásért és vissza jövetelre vet abrak és készpénzbéli uti költség, s a Tisza révin való által költözés mivel éppen Ároktöre járt a hidas, ezek mind össze kerültek ... 15. 55.

Die 8^a Maj Pestre érkezvén a Ns. Város Parancsolattyábúl Budán, a tudva lévő személnék sokrendbéli szives szolgálatiért vettem egy Kasztor kalapot ... 4. "

Die 11 Ejusdem Mensis kaphatván alkalmatosságot Budán az felmenetelre, egy Kocsisnak Györig, másnak Posonyig, harmadiknak Bécsig in Summa fizettem ... 10. 34.

Ezen utazásközben, Budán, Posonyban és Bécsben holmi egyet másokat, és Ládámot egy helbül más helben vivő Trogereknek fizettem ... " 48.

A die 3^a Maj usque 15 ejusdem, méglen tudni illik Bécsben fel érkezvén ház béreket együtt másutvaló szálásokon fizettem in Summa ... 2. 30.

Die 16 ejusdem Mensis Maj Az Ur Zsitkovszky Uramis utánnam jöven fel Bécsben, hogy ottan az Ns. Város dolgai véget jo rendben hagyhasson, és szükséges helyeken recommendációkat tehessen, felmenet és viszszejövet való alkalmatossága került in Rh.fl. 9 Két napra valo hinto

tartása in fl.4 Lokaja annyi napra in fl.1 xr.8 Szobátúl két napra per xr.30 fl.1 magának, és két Deákjainak tartások in fl.5 xr.45, melyek mindössze tesznek ... 20. 53.

Die 19 p.scripti Mensis Maj Mlgos Cancellarius Ur eö Excellája Secretariussának, hogy eö Excellentiájánál Patrocinállyon, s némellyekben olykor olykor informatiot kaphassak tülle, titulo discretionis attam nyolcz körmöczi aranyat ... 33. 36.

Die 29 Maj Agens Koller Urammal, Groff Kövenhillerhez eö Excellentiájához mentünk Semprunbe, hogy általa vagy audientiát, vagy a Ns. Város Instántiáját be adhattuk volna eö Felségének, a holot otthon nem tanáltuk, várakozván is utánna, hogy továbbacska mulattunk a Kocsisnak és a vámon mindösze fizettem ... 1. 32.

Diebus 28. 29. et 30 Maj egy író Deákkal tavalyi Német Instántiáját a Ns. Városnak és ezidei két rendbéli Deák Instántiákat is acclusis le iratván a szállásomon hat izben az ki tett 16 árkuşt, ezért attam néki rfl.3 xr.45 s insuper ezen három nap étellel itallal tartottam a ki került 42 xr. ... 4. 25.

A die 15 Maj usque 31 ejusdem inclusive méglen más szállást kaphattam olcsobbát az Aranyos Ökörnél lévén naponkint ott házbért fizettem à xr.30 ... 8. 30.

Die 4^a Mensis Juny audientia kedviért Semprunbe kimenvén Agens Koller Urral az Kocsisnak, és a Vámon fizettem ... 1. 28.

Die 5^a ejusdem Mensis Agens Koller Uram fiának titulo discretionis vettem egy kalapot ... 1. 8.

Die 8^a Mensis Juny Refferendarius Veberhez eö Ngához a Táborra nyári lakó helyére ki menvén Agens Koller Urammal, a nagy hőségnek miatta Kocsin kellett kivinnem, mely alkalmatossággal fizettem a Kocsisnak ... " 30.

Die 11^a Mensis Juny megint jó reménség fejébe, hogy taláng audientiát nyerhetünk, Koller Urammal ki járván Semprunbe fizettem a Kocsisnak és Vámon mind ösze ... 1. 16.

Die 13 ejusdem aznap két izben fáradván Mlgos Referendárius Véber Urhoz eö Ngához a Linéán kívül való lako helyére Kocsin, a Kocsisnak való kétszeri fizetés ment ... 1. 8.

Die 15^a Mensis Juny, az Audientiának meg szerzése véget, Kundorffra Udvari hoffmarschal Kevenhiller Urhoz eö Excellentiájához, s ottan velle nem lehetvén szembe, utan mentünk Semprunbe Agens Koller Urammal dél előtt; Délután pedig Mlgos Refferendarius Véber Urhoz ö Ngához, a Linéán kívül való nyári lako helyére, ezen utakért a Kocsisnak, és Vámonon fizettem ... 2. 16.

Die 18^a Ejusdem Az Personális audientiához megint lévén reménség Semprunbe ágens Urammal kimentünk, fizettem a Kocsisnak vámmal edgyüt ... 1. 16.

Die 20^a Ejusdem Agens Koller Urammal megint Véber Refferendárius Urhoz eö Ngához kimenvén Kocsin vámmal edgyütt került ... " 38.

Die 24 Ejusdem minthogy audientia csak innep napokon szokot lenni, ujolog jó reménség fejébe ki mentünk Agens Urammal Semprunbe, került a Kocsis vámmal edgyütt ... " 59.

Die 25 Ejusdem Ujolog az personális audientiának megnyeréséhez nagy reménség lévén, Agens Koller Urammal és Deákjával /: a ki az Privilegiumokatt hozta utánunk :/ Semprunbe nyolcz ora előt kimenvén s ott tizenkét oráig várakozván minthogy essös üdö is lévén foglyos volt a Kocsis, fizettem a Kocsisnak vámmal edgyütt ... 2. 8.

Die 27 Ejusdem megint audientiát solicitálni menvén Semprunbe a Kocsisnak fizettem vámmal edgyüt ... " 53.

Die 29^a ejusdem ujolog audientia kedvéért, de hiába ki fáratunk Agens Urammal Semprunbe került a Kocsis vámmal edgyütt ... 1. 2.

Die 2^a Mensis Julj Az personális audientianak megnyerésébe csak nem bizonyos affidatióknk lévén, Agens Urammal megint reggel hét orakkor kimentünk Semprunban, s ott várakosztunk másokkal edgyütt 12 óráig, akkor pedig az Instánsokat másnapra úgy mint hétfüre halasztván eö Felsége ki üzent, fizettem ekkor az Kocsisnak vámmal edgyütt mint-hogy az Instánsoknak sokasága miat szük volt a Kocsis ... 2. 8.

Die 3 ejusdem Mensis eö Felsége parancsolattya szerint megint hét orakkor Semprunban Ágens Urammal ki mentünk audientiára, s délutánni egy óráig haszontalanul ott várakozván viszsza gyöttünk, fizettem ekkor a Kocsisnak vámmal edgyüt ... 1. 50.

Die 5^a Mensis Julj, a Ns. Város dolgainak boldog elömeneteléért egy Szent misét szolgál-tatta ... " 30.

Die 6^a Ejusdem Mensis Az Urhoz Zsitkovszky Uramhoz pro consultatione le menvén Posonyban, hogy mitévö legyek mivel már csaknem belé untam volt az sok haszontalan fáradságokat tenni, gyövet, s menet a Kocsisnak fizettem ... 3. 8.

Die 7^a Ejusdem Mensis Posonyban lévén azon Cancellista meg kereset, ki in Februario le irta azon Inqvisitiot 15 arkusbul állot, kit itt az Ns. Vgye Deputatioja eleibe producalunk, jutalmát kérvén irásának, kinekis attam ... 8. "

Die 9^a Mensis Julj sokszor irt Agens Urammal megint az personalis audientia kedvéért Semprunbe ki menvén fizettem a Kocsisnak vámmal edgyütt ... 1. 24.

Diebus 11^a et 12 ac subsequentibus diebus, az Deák áctákat egészen mind Németre fordítottam, s azokat háromszor purumra iratattam, mellyek in toto hatvan árkuft foglaltak magokba, fizettem érettek az ironak nagy nehezen mivel foliatim egy egy petákot kívánt, három aranyat ... 12. 36.

Die 16 ejusdem Mensis megint Personális Audientianak meg nyérése kedvéért Agens Koller urammal Semprunbe kimenvén az Kocsis vámmal edgyütt került ... 1. 8.

Die 22 ejusdem Mensis ujolag Semprunbe audientia kedvéért fáradván ki irt Ágens Urammal, az Kocsis vámmal edgyütt fizetödöt ... " 59.

Die 23 Ejusdem Mensis megint Semprunbe audientiára Ágens Koller Urammal kimentünk reggeli hét orakkor, s egész dél utánni másfél óráig ott várakozván, tandem az régen ohajtott audientiát obtineáltuk cum consolatione, fizettem ekkor az Kocsisnak vámmal edgyütt ... 1. 50.

Die sequenti 24 Julj, megint fél napra fogattam egy Kocsit essös üdö lévén, hogy Ágens Urammal távul, és közel lévő Urakat eljárván informállyúk az előtte való napi audientianak mivoltárul, kérvén azon hogy továbbs pátrocinállyanak, ekkor az Kocsisnak fizettem ... 1. 8.

Die 25 Mensis Julj Refferendarius Véber Uramhoz ö Ngához a Táborra kimenvén Ágens Urammal attam a Kocsisnak ... " 34.

Mindezek után Az Ur Zsitkovszky Uram, s más Uri rendekis, azt tanácslották, hogy az mixta Commissioba leendő Urak információjára az Processusok Extractussát ki 17 árkušbúl álló volt ednéhány exemplárba leirassam, a minthogy ötször le is irattam à Rh.fl.3 s compingáltattam is ökö à xr.9 mely in summa téssen ... 15. 45.

Die 31^a Julj hogy az eö Felsége indorsatióját ki kaphattam az Kabinéti Secretarius Cancelláriájárul, kit osztan az Ns. Várossal is közlöttem, attam az ot lévő Secretariusnak titulo discretionis ... 2. "

Die 3^a Mensis Augusti usque 7^a ejusdem inclusive az Ur Zsitkovszky Uram a Ns. Város dolgaiba Bécsben fáradozván, s egy Deákja Kocsissa négy lova velle lévén, költödtem ötödna-

pi asztali Intertentiojokra, minthogy néha extraordinarium bort is hozattam, postpártot és regveli italt ... 20. 18.

Egy szobátúl, a kiben maga az Ur volt mindennap à xr.30 a kiben pedig a Deák hált ágytúl minden éjlele xr.26 ... 3."

Egy Lokajnak mindennapra per xr.34 ... 2. 50.

Négy Lonak szénát azon ött nap alatt à fl.2 xr.30 alájok zsup szalmát à xr.32 abrakot 3 méczet à fl.1 xr.30 szecskát két méczet à xr.24 állás (pénzt) mindennapra xr.12 gyertyát à xr.4 félfont hájat kenni à xr.8 in summa téssen ... 9. 8.

Item ötödfél napra hintot tartván az Urnak, annak mindennap per f.nos 2 fizettem ...9. "

Die 19 Augusti Az mely iro Déák le parialta az Nemes Város minden Privilegiumit Refferendarius Nagy Úr számára, minthogy maga kívánta őket ö N.ga ... 2. "

Die 30 Augusti az ö Felsége ki adot kegyes resolutioját egy némely Urak el akarván fordítani, bizonyos jó Pátronus Urnak, suggestiojából, ujlag Instántiát attam eö Felségének, azon esedezvén abban hogy eö Felsége részünkre ki adot resolutioját tartani méltosztatnék meg továbbis, mely instantiát Agens Koller Urammal Semprunbe ki vivén, az Kocsisnak vámmal edgyütt fizettem ... 1. 8.

Die 8^a Mensis Septembris egy Német Instántiát le purizalonak, s az Accordát pro accluso le ironak attam ... " 51.

Die 18^a Mensis ejusdem még egy Német Instántiát attam bé eö Felségének, melléje accludálván az Accordát, a ki ezeket le irta, attam annak xr.42 és a Kocsisnak mely Semprunbe ki vitt bennünket Agens Koller Urammal xr.57 és a vámon xr.8 a kítészen ... 1. 47.

Item az Felséges Kamara Ianitora jó akaratomat kívánván, minthogy az Commissioba concurralo Urak be hirdetésébe fáradozott attam néki ... 1. "

Item eö Felsége Tírhitereinek ki az audientias Listat szokta meg csinálni, hogy csak az eleire tégyen bennünket, s az Camarás Urnál recommendállyon, hogy hamaráb juthassunk eö Felsége eleibe 4 arany volt ugyan igiretbe, de csak kettőt attam megh ... 8. 24.

Item az mely 100 aranyat kölcsön vettem volt fel bizonyos Ur számára, hogy vissza adodot ahonnan fel kértem, három hetek mulva egy arany discretioval megint vissza attam ... 4. 12.

Item egy Német Instántiát bizonyos p(ro)ductummal négyszer le iratván, attam az iro Déákoknak ... 1. 8.

Mellyek közül egyikét die 25 Septembris Semprunbe Ágens Koller Urammal kivén, a Kocsisnak vámmal edgyütt attam ... 1. 22.

A kiis hogy 25 be nem adodhatot eö Felségének, 29^a ejusdem Agens Urammal megint ki mentünk azal, s beis attúk, ekkor az Kocsis vámmal edgyütt került ... 1. 16.

Item Mlgos Palatinus Urunk eö Excell.ája levelével azon helyre, a hol a Herczeg lakik, mely 8 merföldnyire vagyon Béctül ki mentem, a hova és vissza hét forintokért vittek bennünkett ... 7. "

Die 3 8^{bris} Mlgos Palatinus Urunk eö Excell.ája recommendatoria Levelének be adására ki mentünk Agens Urammal Semprunbe, de be nem adhattuk, a Kocsisnak mind az által vámmal edgyütt fizettem ... 1. 16.

Die 4^a 8^{bris} ujlag azon levélnek be adására kimenvén Semprunbe, kit akkor beis adhattunk, fizettem a Kocsisnak mivel akkor szorgosocská volt a Császár eö Felsége neve napja lévén ... 1. 33.

Item Bécsben való letemmel vettem mind ösze, annyi tenger irások végben vitelére tiz koncz papirossat, hatot à xr.15 négyet à xr.9 Item Spanyor viaszat xr.30 Tentát pedig xr.21 mely mind ösze tészen ... 2. 57.

Item Posonyban vettem az Ns. Város idehaza kívántato szükségére másfél riz Papyrossat ... 2. 33.

Item a die 1^a Mensis Juny usque 14 Mensis 8^{bris} inclusive a Szállástul dietim per xr.18, 136 napra fizettem ... 40. 48.

Item A Stug Mencsnek ki ágyam vetette, Csismám le huszta, s tisztította azon 136 napok alatt ... 2. 16.

Item azon 136 napok alatt eczer járván Posonyba az Urhoz Zsitkovszky Uramhoz, két éczakai hálástul házbért fizettem à xr.18 ... " 36.

Item a 3^a Mensis Maj Anni 1747 ad 8^{vam} Jan. 1748 postai költség in summa exurgál ad ... 21. 42.

Item Bécsben és Posonyban létembe Agens Koller és Kuncz Uraiméknak, Mlgos Refferendarius Nagy Úr Secretáriussának, és más méltóságok Embereinek gyakran, hol ebédvel, hol vacsorával, hol collatioval, hol reggeli, és üdöközben való italbéli Emberséggel kelletvén lennem, ez illyetin Emberség tétel kit éppen el nem kerülhettem in summa tölt azon hat holnapok alatt még oda fel voltam ... 28. 34.

Item egy Meltosságnak, kinek nevét világosságra hozni nem merem, mivel hittel is fogat-
tam, az ki igen nagy dexteritással viseltetett a Ns. Városhoz, és általa sok veszedelmek
tavoszhattak el interimáliter, még bővebben lehet jutalmazni, 20 körmöczi aranyat attam
... 84. "

Item Ágens Koller Uramnak a ki általam mindennap terhelte három izromban id est
19 Maj, 22 Juny et 14 8^{bris} sok rendbéli fáradozást jutalmaztam aureis Crimniciensibus tizen-
hat ... 67. 12.

Item Agens Kuncz Uramnak sem kívántam sok jótéiteit, és kiz alatt valo fáradozást be
hant szemmel nézni, aki nem csak az egész Déák actáit a Ns. Városnak Németre fordította, de
máskintis sokakban contribuált előmenetelünkre, azért két izromba attam ő Kigyelmének is
tiz aranyokat ... 42. "

Item Agens Matullai Uramnak, a ki által jutottunk egy herczeg Pátrociniumjához, s azon
kívül más nagy méltóságok előtis állapotban promoveálta Instántiánkat adtam 14 8^{bris} tizen-
két körmöczi aranyat ... 50. 24.

Item Refferendarius Mlgos Nagy Ur Secretáriussának sok rendbéli jó akarattit, mellyeket
specifice ki tenni nem lehet háláltam meg két izben ... 6. 12.

Item Agens Kuncz Uram Deákjának ednehány izbéli fáradságiért attam ... " 51.

Item Agens Koller Uram Deákjának, hogy Semprunbe két izromba hordozta utánnunk
az Privilegiumokat és Köppenyegeinket, s ezen kívül idestova ednehány izben küldöztem,
attam ... 1. "

Item Mlgos Cancellarius Uram eő Excell.ája Lokajinak három izben attam minthogy
magok megszollítottak, s kérték jó akaratomat ... 1. 25.

Item Mlgos Camerae P(rae)ses Uram eő Excell.ája Lokájnak két izromba ... 1. 8.

Méltóságos Refferendarius Véber, Secretarius Gajdinger, Méltóságos Refferendarius
Nagy Ur, Mlgos Consiliarius Májer eő N.gok Lokajinak divertis vicibus attam in toto ... 2. 50.

Item Az Felsőges Cancellarián az expeditiotul mely le gyött tettem le taxát ... 6. "

Item azon Cancellistának ki azon Decretum párját le írta, és ki attam ... 1. "

Item ött izben már kapu zárat után kelletvén Ágens Matullai Uramhoz kimenni az hostátra, fizettem spírgeltett per xr.2 ...	" 10.
Aur András Uramot pedig fel küldvén a Ns. Város Budátúl Györig fizetet a Kocsisnak fl.5 xr.30 Györtül pedig Bécsig megint fl.5 xr.30 a ki téssen ...	11. "
Item adot eö kigyelme egy levéltül hogy Bécsbe felvitték xr.34 és postai levelekért xr.14 ...	" 48.
Item két izromba kelletvén eö kigyelmének Posonyban Bécsbül le menni vizen, s eczer felmenni Bécsben szárazon az került ...	2. "
Item a 18 Mensis Septembris usqve 23 ^{am} 8 ^{bris} 36 napi diurnuma à fl.1 téssen mellyeket én mind megis attam ö kigyelmének ...	36. "
Die 15 Octobris Bécsbül magam Posony felé indulván Bécsi, és Posonyi Trogereknek, kik holmi bagásiácskámot az alkalmatossághoz, és szállásomra hortak, Lant Kocsis bérével edgyütt attam ...	2. 28.
Item Posonyban egy eczakai hálásért házbert ...	" 18.
Die 16 Mensis Octobris Posonyban Lant Kocsist Pestig fogadván attam neki ...	15. 24.
Item Posontul fogva Pestig két éczakai hálást tevén ház béreket fizettem à xr.15 ...	" 30.
Item Pestre érkezvén tizenhat napi tartásokért az Lovaknak, Istálloba valo állásokért, és Kocsis, s hajdu tartásokért fizettem négy kormöczi aranyakat ...	16. 48.
Item Pesten egy éczakai hálásért ház bert ...	" 15.
Item attam az Kocsisnak két istrángra ...	" 6.
Item Pestül fogva hazáig Lovakra, Leginyekre, hájra, Tisza révészeire, s éczakai hállásokért mind öszsze fizettem ...	4. 24.
Item magam diurnumira à 3 ^a Maj inclusive, usqve 23 ^a 8 ^{bris} aeq. inclusive 174 napokra à fl.1 xr.45 in summa tesznek ...	304. 30
Item az Ns. Város Cassájában viszsza jövet die 14 ^a 9 ^{bris} ad(mini)straltam meg maradot pénzt ...	100. "
Summa Universalis Erog. const.	[Rh.fl.]1105. [xr.]57.

3. MELLÉKLET (1751 – POZSONY)

Anno 1751 Die Prima Mensis Julj Az Ns. Város Posonyi Ország Gyülésére condeputálván Ordin. Notar. Kornis Gábor Uram eö Kigyelme mellé, Itinerális kölcségre, és egyéb kölcségekre adot kezembe in summa Rfl. 700, mellyeknek erogatiojárúl illetin remonstratit tészek mint következik:

Seqvitur Erogatio Rhen.f.nor 700.

Rh.fl. xr.

Die 1 ^a Mensis Julj meg indulván Váradrul, 8 ^a ejusdem érkeztünk Nagy Györbe, mely nyolcz napok alatt négy lora, Kocsisra, hajdura, szállások kifizetésére, és a leginyeknek viszsza jöveteli uti kölcségre in summa költöttem ...	8. 52.
Die 9 ^a Mensis Julj Györtül fogva Posonyig a Lant kocsisnak attam ...	2. 37.
A Ligetbül Posonyban, bagasiánkat által vivő Trogernek ...	" 15.
Die 11 ^a Mensis Julj a Zöldfa Vendégfogadoban levén szálva, Agens Fabsics Istvány Uramnak ottan aznap ebédet attunk ...	2. 15.

Ead. Die hogy az vendégfogadoban valo szállást drágálottam az ott való két éczakai szállásért ...	1. "
Más szállásra költözvén a bagasiánkat költöztető Trogernek ...	" 12.
Die 18 Julj Agens Fabsics Ur másodmagával lévén ebéden nallunk, ételért, italért, kávéért, és confectért attam ...	1. 45.
Die 1 ^a Mensis Augusti Agens Fabsics Uram és M. Cancell. Ur Secretariussa nallunk lévén Ebéden került mind össze ...	2. 15.
Posonyban ben az Városban 23 nap lévén szállva attünk agytúl, és szállástúl az alat a Gazdának ...	9. "
Posonyban érkezéssünk után Agens Fabsics Uramnak az Ns. Városnak itthon let parancsolattya szerint titulo discretionis hat hollandiai aranyakat, a ki téssen ...	24. 45.
Item ugyan az Ns. Város parancsolattyából az Urnak Zsitkovszky Uramnak annak előtte régen ígirt egy pár lonak váltságában attam husz hollandiai aranyakat ...	82. 30.
Item Mlgos Cancellarius Ur eö Excell.ája Secretáriussának /: kinek sok szolgálatit tapasztaltuk /: attam hat hollandiai aranyat ...	24. 45.
Item még Manczini Ur fel letekor Bernáth Istvány Uramnak bizonyos bor árával tartozván a Ns. Város, azt kifizettem ...	28. 12.
Item Mlgos Cancellarius Urnak titulo honorarj hat akó budai bort à Rh.fl.6 akojat, és tiz akó Récsi aszszu szöllő másolás bort akoját à Rh.fl. tizenkettő vettem, mely mindössze téssen ...	156. "
Posonyból vissza térvén, Budaig bennünket hozó Lant kocsisnak fizettem ...	12. "
Posontúl fogva Budáig szállásokért fizettem ...	" 33.
Budáról Pestre bagasiánkat által vivő Trogernek attam ...	" 21.
Item Pesten még szekereset kaphattam két éczakai szállásért fizettem ...	" 30.
Item Pestül fogva Debreczenig fizettem szekér bért ...	9. "
Item Debreczentül fogva Váradig szekeresnek fizettem ...	4. 41.
Item az alat még oda fel jártunk Postai levelek váltságára erogáltam ...	2. 14.
Item a die 1 ^{ma} Julj inclusive, usqve 12 ^a Mensis Aug. aeq. inclusive Notarius Uram diurnumát à fl.1 xr.45 pro diebus insimul 43 fizettem a ki téssen in toto ...	75. 15.
Item magam diurnuma pro totidem diebus à Rh.fl.1 ...	43. "
Item haza érkezvén Perceptor Püspöky Demeter Uramnak in paratis resignáltam ...	206. 58.
Summa totius Erog. const.	[Rh.fl.]698. [xr.]55.

4. MELLÉKLET (1769 – ERDÉLY)

Alabb irt adom tudtara mindenenk akiknek illik, hogy Privileg. N. Varad várossa N. Tanátsa által exmitáltam az ki adatt instructio szerént V. Notarius urammal a N. Város Kotsiján s negy lóvan elindultunk Varadrul 29na Martj 1769 N. Erdély Országba Mgs Groff Teleki Laszlo Ur eö Ex.jához, és Tördára a N. Város reszere valo levelek keresésére, melyly utra fel vettem Varadi Perceptor Galina Uramtul Rhenes forintokat ...

100.[Rh.fl.]
Egy Lónak az árát ... 11.[Rh.fl.] 42.[xr.]
Summa 111.[Rh.fl.] 42.[xr.]

Azon utra tett Költségek Specificatioja:	
29 ^{na} Mart. El indultunk és az nap ingyen a[...]ak szénát az uton ...	
30 ^a Fekete Tón szénájért ...	" 18.
Hunyadon szénáért ...	" 20.
Ló patkolásért ...	" 3.
2 véka abrakért ...	" 24.
31 ^a Mart. Kapuson szénáért ...	" 6.
Kolosváron szénáért ...	" 21.
Szállásért ...	" 6.
1 ^a April. Tordán szénáért ...	" 24.
Ket font hájért ...	" 18.
3 ^{ia} Onnat elmentünk, Gerendi Reviseknek az Aranyas Vizen ...	" 6.
Hadrén szénáért ...	" 6.
Kutyfalván a Maroson Reviszeknek ...	" 4.
Rádnóton szénáért ...	" 24.
Fél véka abrakért ...	" 7½.
Szállásért ...	" 6.
Maros Vásárhelyt szénáért ...	" 9.
4. véka abrakért a xr. 13½ ...	" 54.
Innét Szeben felé indultunk hogy a Tit. Groff urnak ott létét megtuttuk Vásárhelyen ...	
5 ^a April. Mikefalván szénáért ...	" 4.
Szállásért ...	" 4½.
Megyesen szénáért ... " 6.	
6 ^a (Hártvath) nevü vendég főgadóban szenaert ...	" 24.
Szállásért ...	" 4½.
Azután bé érkesztünk Szebembe és ott vártunk a Tit. Groff Ur bejövételét mivel az Követ is előjött hogy be jöne és ott szénáért fizettem ...	1. 45.
1. véka abrakért ...	" 15.
Szállásért ...	" 25.
A Tit. Meltósságos Imperiális Gróff Ur eö Excl.ja a várt időn Szebembe nem menvén erőtelensége miatt, kintelenek voltunk Kérczesárára menni, azért az Ólt vizen a Révészeknek Poronboknál fizettem ...	" 6.
Szkórén szénáért ...	" 3.
Kérczésárán szénáért ...	" 6.
Több szénátul pedig a Mgs. Groff Ur eö Excl.tíája Tisztartója provideat 6. veka abrakért a xr.12 ...	1. 12.
Vissza mentünk Szebembe a Tit. Groff Ur eö Excel.ja parancsolatyából hogy ott megvarjuk bemenetelit addig pedig Thesauráriussánál és Directorájánál tudokazogyunk, tudukasztunk is, de a Directionatus is meg regisstromba nem vette a [...] leveleket (?)	
A Thesaurariatus leveleis el petsételve lévén az eö Felsőge kegyelmes parancsolatya nélkül fel se bonthatyak.	
Eadem die az Olt vizen a Révészeknek Poronboknál ...	" 6.
Szebembe négy lovai(nk) számára szénaért usque ad 20 ^a Aprilis ...	2. 36.
9. véka abrakért ugyan a Város lovainak ...	1. 48.
A nemes Városunk küldött leveléirt póstára ...	" 8.

NAGYVÁRAD 18. SZÁZADI SZABADSÁGKÜZDELMEINEK KÖLTSÉGEI

Patkó fel verésért ...	" 6.
Hogy a Mgs. Titt. Groff Úr majarasába voltak a lovak Szebembe, attam a Majorosnak hogy kevés szinatis adott ...	" 9.
20 ^a Apr. Sorostélynál Szebenen innét szénáért ...	" 6.
Mikeszászánál a nagy Kükölön Riviszeknek ...	" 6.
Balásfalván szénáért 4 lóért ...	" 27.
Szállásért ...	" 6.
21 ^a Apr. A Marason lévő Riviszeknek ...	" 6.
A nagylaki fógadónál szénáért ...	" 6.
Tórdán szénáért ...	" 30.
22 ^{da} Kólosvárt szénáért ...	" 6.
Egy patkó felverésért ...	" 3.
Kapusnál szénáért ...	" 9.
23 ^a Hunyadon 2. véka abrakért a xr.14 ...	" 28.
Csácsánál szénáért ...	" 5.
24 ^a Éle(s)den 4. lónak szénáért ...	" 24.
Egy patko fel ütésért ...	" 3.
Szállásért ...	" 4½.
29 ^a Martÿ usqve 24 ^{ta} Aprilis 27 napok alatt egy egy napra a xr.45 egyikünknek diurnumul resolváltatván és a mellet expediáltatván kettonké teszen ...	40. "
Anyi időre a kocsisnak resolvált diurnuma a xr.12 ...	5. 24.
A Titt. Mgs. Gróff Ur eö Excel.ja Secretariussanak hogy munkás legyen a varos részére való szolgálatban attam ...	3. 24.
Egy lovat vettem a N. Varasnak ...	<u>35. 20.</u>
	100. 59.
Eszt kivéven perceptiómbul maratt nallam ...	10. 43.
Mely 10 R.fl.-at és 43 xr.-kat Perceptor Urnak attam vissza ut sub A.	
A Titt. Mgs. Imperiális Gróff Ur eö Excell.ja küldött a N. Várasnak levelet, mellyet a N. Tanácsnak szolgáltattam melyben a Titt. Gróff Úr válaszolt a N. Varasnak	

Nagy Turnai János senator

Est a tús Renes Forindot (es negven három +) felvetem N. Dornai uramtul regognoskallom
Kallina Ferentz

THE COSTS OF THE FIGHTS FOR FREEDOM IN NAGYVÁRAD
IN THE 18TH CENTURY

Keywords: *Nagyvárad, free royal city, 18th century, Wien, "discreet gifts"*

The useless scuffles of the city of Nagyvárad with its squires, its bishop and chapter, as well as the pointless, inefficient litigations at the legislatures for the hoped-for result – the attainment of the status of the free royal city – lasted for more than a century, until the middle of the 19th century. The city board

offered large amounts of money for the actions launched with the intention to quest for the archives sources of the franchise of the city and for the allowance of the mediators (agents) operating besides the state institutions, for the periodical contacting of its occasional (supposed or real) helpers and their supply with “discreet gifts” after the established custom of the time, not last the “courting” of the palace of Schönbrunn and the mostly resultless visitings of its antechambers. In the subsisting archives of the city about one and a half dozen 18th-century sources were identified which contain information related to the accounting of the costs of these delegations, recording and documenting the circumstances of the contemporary travels and their costs as first-hand sources, the financial consequences of these mostly resultless days spent by the city deputies in Wien, Budapest, Bratislava or Kolozsmonostor, as well as the matter of these presents and “discreet gifts”.

CHELTUIELILE ORAȘULUI ORADEA AFERENTE INIȚIATIVELOR DE OBTINERE A LIBERTĂȚILOR ÎN SEC. 18

Cuvinte-cheie: Oradea, oraș liber regal, secolul al 18-lea, Viena, cadouri și atenții

Confruntările zadarnice ale orașului Oradea cu episcopia și capitlul romano-catolic, respectiv demersurile orientate către forurile legislative, în vederea obținerii statutului de oraș liber regal, au durat mai bine de un secol, până la 1848. În tot acest timp conducerea orașului a irosit sume considerabile pentru scoaterea la iveală a surselor arhivistice referitoare la drepturile și libertățile urbei, pentru plata agenților de influență de pe lângă instituțiile de stat și a facilitatorilor reali sau închipuiți ai acestora și pentru cadourile și atențiile – inutile în mare măsură – destinate intermediarilor ce curtau cercurile palatului de la Schönbrunn. În arhiva orașului am identificat o duzină și jumătate de documente din secolul al 18-lea, ce conțin deconturile unor astfel de delegații, constituind surse primare ale circumstanțelor în care au avut loc misiunile deputaților orădeni la Viena, Pesta, Bratislava sau Cluj Mănăștur, incluzând aspecte ale călătoriilor, dar și descrierea darurilor.